

INSPEKCJA JAKOŚCI HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH ZADANIA I PODSTAWY PRAWNE

**Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów
Rolno-Spożywczych w Krakowie**

Miechów, 15 kwietnia 2025 r.

SYSTEM SPRAWOWANIA NADZORU NAD BEZPIECZEŃSTWEM ŻYWNOŚCI

IJHARS

**BEZPIECZEŃSTWO
ŻYWNOŚCI**

PIORIN

IJHARS

PODSTAWA PRAWNA

INSPEKCJA JAKOŚCI HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH DZIAŁA NA PODSTAWIE

Ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1980)

ZADANIA INSPEKCJI JAKOŚCI HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW ROLNO – SPOŻYWCZYCH

- nadzór nad jakością handlową artykułów rolno-spożywczych na w
- w pr
- dokonywanie oceny i wydawanie świad
- jakoś
- kont
- kont
- pods
- oznaczenia pochodzenia
- kont
- kont
- i wyr
- udzielanie informacji i szkolenie w zakresie przepisów i wymagań dotyczących jakości handlowej...

**KONTROLA JAKOŚCI
HANDLOWEJ**

**NADZÓR NAD
ZNAKOWANIEM
PRODUKTÓW**

**DZIAŁANIA W
ZAKRESIE KONTROLI
ROLNICTWA
EKOLOGICZNEGO**

RHD

**DORADZTWO,
EDUKACJA**

**CERTYFIKACJA
PRODUKTÓW
TRADYCYJNYCH**

CERTYFIKACJA WIN

Rolnictwo powiatu miechowskiego

**OWOCE I
WARZYWA**

**ROLNICTWO
EKOLOGICZNE**

PSZCZELARSTWO

Powiat
MIECHOWSKI

**HODOWLA BYDŁA
I TRZODY
CHLEWNEJ**

WINIARSTWO

Identyfikacja głównych problemów w zakresie jakości produktów rolno-spożywczych

ROLNICTWO EKOLOGICZNE

KONTROLA

ZGŁOSZENIA

ODSTĘPSTWA

PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie
ekologicznym i produkcji ekologicznej
(Dz. U. z 2023 r., poz. 1235)

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I
RADY (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w
sprawie produkcji ekologicznej i znakowania
produktów ekologicznych (...)

KONTROLA W DETALU

Od 1 lipca 2020 r.

**jedna inspekcja
kontrolująca**
jakość żywności
w obrocie i handlu

Inspekcja Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych

KONTROLA ŚWIEŻYCH OWOCÓW I WARZYW

IJHARS jest uprawniona do kontroli jakości handlowej, w tym oznakowania świeżych owoców i warzyw na wszystkich etapach obrotu.

Zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 543/2011 prawie wszystkie gatunki świeżych owoców i warzyw wprowadzane do obrotu na terenie Unii Europejskiej objęte są wymaganiami norm handlowych.

NOWE PRZEPISY

Od 1 stycznia 2025 r. obowiązują nowe przepisy dotyczące sektora owoców i warzyw, niektórych przetworów owocowych i warzywnych oraz sektora bananów.

Najważniejsze zmiany:

- Rozszerzenie zakresu stosowania rozporządzenia do sektora owoców i warzyw, wybranych produktów sektora przetworzonych owoców i warzyw oraz bananów
- Dodanie przepisu odnoszącego się do zamieszczania dodatkowych określeń na etapie sprzedaży detalicznej sugerujących lepszą/wyższą jakość np.: „najwyższa jakość”, „premium”, lub podobnych sformułowań – stosowanie tego typu pojęć jest zabronione,

WYMAGANIA PRAWNE DOTYCZĄCE ZIEMNIAKÓW

Ziemniaki sprzedawane luzem (towar odważny przy konsumencie)

powinny posiadać oznakowanie:

- Nazwa produktu „ziemniaki wczesne/ziemniaki młode” lub „ziemniaki jadalne”,
- wizerunek flagi państwa pochodzenia.
- Nazwa państwa pochodzenia

Znakowanie ziemniaków opakowanych

- Na opakowaniach należy podać:
- **nazwę** produktu, **ilość netto**, **nazwę i adres producenta**, informację o **kraju** pochodzenia wraz z wizerunkiem **flagi** państwa pochodzenia oraz **numer partii**.
- Dodatkowo należy podać **kod** numer wpisu do rejestru prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

SPRZEDAJESZ OWOCE, WARZYWA I ZIEMNIAKI?

Handlowcu, pamiętaj, że jakość handlowa świeżych owoców i warzyw, w tym ziemniaków, podlega rządowej kontroli Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych na każdym etapie wprowadzania do obrotu! **NIE OBAWIJ SIĘ KONTROLI! WYSTARCZY, ŻE SPEŁNISZ WARUNKI, O KTÓRYCH PRZYPOMINAMY PONIŻEJ.**

Przepisy UE i krajowe ściśle określają:

- jakość oferowanych towarów,
- oznakowanie,
- treść dokumentów towarzyszących.

TERAZ KRÓTKO O PRZEPISACH JAKOŚCIOWYCH:

- jakość większości **świeżych owoców i warzyw** jest określona w przepisach UE, tj. rozporządzeniu 2023/2429), które kwalifikuje je do tzw. **ogólnej normy handlowej** oraz **szczegółowych norm handlowych (bardziej rygorystycznych)** dla jabłek, owoców cytrusowych (cytryny, mandarynki, w tym klementynki, pomarańcze, limonki, grejpfruty, pomelo), kiwi, brzoskwiń i nektaryn, gruszek, truskawek, papryki słodkiej, winogron stołowych, pomidorów, sałat (głowiasta, krucha i lodowa, rzymska, listkowa, endyvia) o liściach kędzierzawych i szerokich, batavii), bananów – niedojrzałych, pochodzących z państw trzecich na etapie dopuszczenia do obrotu oraz bananów pochodzących z Unii na etapie ich pierwszego wyładunku w Unii,
- jakość **ziemniaków** określona jest w przepisach krajowych, tj. rozporządzeniu MRIRW w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej ziemniaków.

Jak właściwie wprowadzić ziemniaki do obrotu handlowego?

Ziemniaki konsumpcyjne klasyfikujemy głównie wg stopnia dojrzałości na:

- „ziemniaki młode”/ „ziemniaki wczesne”: zebrane na początku zbioru ziemniaków w kraju pochodzenia przed osiągnięciem pełnej dojrzałości o łuszczonej skórze, przeznaczonych do sprzedaży bezpośrednio po ich zebraniu,
- „ziemniaki jadalne”: zebrane po osiągnięciu pełnej dojrzałości o skórze skorkowiałej.

Wymagania w zakresie jakości handlowej, jakie powinny spełniać ziemniaki:

Wymagania jakościowe	Ziemniaki WCZESNE/MŁODE	Ziemniaki JADALNE
Wielkość bulw (wg. minimalnej średnicy poprzecznej)	28 mm (bulwy podługne, bulwy okrągłe i okrągłowoalne)	30 mm (bulwy podługne) 35 mm (bulwy okrągłe i okrągłowoalne)
Maksymalny łączny wagowy udział bulw zazieleniałych, z wadami wewnętrznymi, porażonych zgnilizną, zanieczyszczonych mineralnie i organicznie, o mniejszej średnicy, porażonych parchem, uszkodzonych niekształtnych, niedojrzałych, innych odmian.	w zależności od wady zgodnie z rozporządzeniem (od 1 do 5 %)	w zależności od wady zgodnie z rozporządzeniem (od 1 do 8 %)

W obu przypadkach nie dopuszcza się bulw ziemniaków nadmiernie zawiłgoconych na powierzchni, zaparzonych, zapleśniałych, zmarniętych oraz zanieczyszczonych środkami ochrony roślin.

Jeśli ziemniaki są już przygotowane pod względem jakościowym, pamiętaj o oznakowaniu!

Informacje muszą być rzetelne, prawdziwe i nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd!!!

Obowiązkowe informacje muszą być dobrze widoczne, wyraźnie czytelne oraz nieusuwalne.

Jeśli sprzedajesz ziemniaki do dalszej dystrybucji pamiętaj, żeby w oznakowaniu wskazać:

Towar do sprzedaży luzem w opakowaniach transportowych: workach, skrzynkach, kartonach

(przekazać w dokumencie lub na opakowaniu) ↓

- nazwa: „ziemniaki wczesne”/ „młode” - lub „ziemniaki jadalne” oraz odmiana np. Irga
- kraj pochodzenia
- nazwa albo imię i nazwisko producenta ziemniaków
- dane pozwalające na identyfikację partii
- numer wpisu do rejestru prowadzonego przez WIORIN

Na każdym opakowaniu należy podać co najmniej dane pozwalające na identyfikację towaru i powiązanie z dokumentacją.

PAMIĘTAJ O DOKUMENTACH TOWARZYSZĄCYCH

(m.in. fakturach), które stanowią dowód dostawy ziemniaków oraz umożliwiają prześledzenie drogi produktu „od pola do stołu”.

Towar paczkowany (na opakowaniu) ↓

- nazwa: „ziemniaki wczesne”/ „młode” - lub „ziemniaki jadalne” oraz odmiana np. Irga
- kraj pochodzenia wraz z wizerunkiem flagi państwa pochodzenia lub zastosowanie znaku „Produkt polski”
- nazwa i adres podmiotu wprowadzającego do obrotu
- masa netto
- określenie identyfikujące partię (numer partii)
- numer wpisu do rejestru prowadzonego przez WIORIN
- warunki przechowywania produktu (jeśli produkt wymaga szczególnego przechowywania)

Prawie wszystko o handlu świeżymi owocami i warzywami →

JAK PRZYGOTOWAĆ OWOCE I WARZYWA DO SPRZEDAŻY?

WYMAGANIA MINIMALNE

Produkty powinny być:

- całe
- zdrowe, nie dopuszcza się produktów gnijących lub z objawami zepsucia, które czynią je niezdatnymi do spożycia,
- czyste, praktycznie wolne od jakichkolwiek widocznych substancji obcych,
- praktycznie wolne od szkodników,
- wolne od uszkodzeń mięszu spowodowanych przez szkodniki,
- wolne od nadmiernego zawiłgoconia zewnętrznego,
- wolne od jakichkolwiek obcych zapachów lub smaków.

Ich stan musi umożliwiać im wytrzymanie transportu i przeładunku oraz dotarcie do miejsca przeznaczenia w zadowalającym stanie.

Muszą być wystarczająco rozwinięte, ale nie przerosnięte, a owoce muszą być odpowiednio dojrzałe, ale nie przejrzałe.

Stopień ich rozwoju i dojrzałości musi umożliwiać im kontynuowanie procesu dojrzewania oraz osiągnięcie wymaganego stopnia dojrzałości.

Jeśli towar jest przygotowany pod względem jakościowym pamiętaj o oznakowaniu!

Informacje o produkcie muszą być rzetelne, prawdziwe i nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd!!!

Szczegółowe informacje o świeżych owocach i warzywach muszą być przedstawione czytelnie w widocznym miejscu na jednej stronie opakowania w formie nieusuwalnego nadruku umieszczonego bezpośrednio na opakowaniu albo na etykiecie, która stanowi integralną część opakowania lub jest trwale do niego przymocowana.

Uwzględnianie dodatkowych określeń sugerujących lepszą/wyższą jakość jak np. „najwyższa jakość”, „premium” jest zabronione. W szczególności etykieta nie może zawierać żadnego określenia jakości, z wyjątkiem informacji określonych w wymogu dotyczącym oznakowania określonym w załączniku I, tj.: „klasa ekstra”, „klasa I”, „klasa II”.

W przypadku wskazywania państwa, w którym znajduje się pakujący lub wysyłający, lub gdy wskazana odmiana przywołuje miejsce, litery, którymi zapisuje się państwo pochodzenia, są większe i bardziej widoczne niż litery, którymi zapisuje się państwo, w którym znajduje się pakujący i/lub wysyłający oraz odmianę, jeżeli są różne.

W przypadku towarów wysyłanych luzem lub ładowanych bezpośrednio na środek transportu, szczegółowe informacje są zamieszczane w dokumencie towarzyszącym lub dokumencie umieszczonym w widocznym miejscu w środku transportu.

Jeśli sprzedajesz do dystrybucji w sklepach czy hurtowniach, pamiętaj, że w oznakowaniu muszą znaleźć się:

Każde opakowanie towaru (także transportowe skrzynki, kartony, worki raszlowe) na etykiecie lub opakowaniu ↓

Nazwa (jeśli nie widać towaru), Państwo pochodzenia (zawsze)

Odmiana, typ handlowy lub barwa mięszu, Klasa jakości, Wielkość (dla towarów objętych szczegółową normą handlową w zależności od wymagań danej normy)

Klasa jakości, Wielkość (dla towarów objętych szczegółową normą handlową w zależności od wymagań danej normy)

Nazwa i adres pakującego lub wysyłającego

Dodatkowo dla towarów paczkowanych ↓ (na etykiecie lub opakowaniu)

Masa netto, Określenie identyfikujące partię (numer partii)

Kilka szczegółów dot. oznakowania i prezentacji:

- odmiana obowiązkowa jest dla jabłek, pomarańczy, mandarynek i ich mieszańców, gruszek i winogron;
- jabłka, owoce cytrusowe, kiwi, gruszek, brzoskwinie, nektaryny, truskawki, winogrona stołowe, papryka słodka i pomidory posiadają następujące klasy jakości: ekstra, I i II;
- sałata, endyvia posiadają następujące klasy jakości: I i II;
- w przypadku, gdy klementynki mają więcej niż 10 pestek, należy wskazać „z pestkami”;
- cytrusy muszą mieć informację o zastosowaniu środków konserwujących lub innych substancji chemicznych użytych po zbiorze;
- w przypadku kiwi lub aktinidia należy podać kolor mięszu **jeśli nie jest zielony**; w przypadku pomelo i grejpfrutów należy wskazać odpowiednio barwę mięszu: „biała”, „różowa”, „czerwona”, w brzoskwiniach i nektarynach należy wskazać zawsze barwę mięszu.
- produkty krojone, np. ser, sprzedawany na kawałki lub będący częścią tzw. wósczynny, nie podlega normom handlowym – traktowany jest jako art. rolno-spożywczy, dla którego należy określić m.in. datę minimalnej trwałości i warunki przechowywania oraz obowiązkowo państwo pochodzenia.

Przykładowa etykieta dla jabłek klasy II prezentowanych w kartonach

Zenon Kak, Jankowice 5, 96-020 Siedlce
Jabłka odm. JONAGOLD
Klasa II, wielkość: 75 mm i większe
Kraj pochodzenia: Polska

Przykładowa etykieta dla marchwi w workach raszlowych

Zenon Kak, Jankowice 5, 96-020 Siedlce
Marchew
Kraj pochodzenia: Polska

Przykładowa etykieta dla jabłek klasy I prezentowanych w torebkach foliowych o masie netto 2 kg

Zenon Kak, Jankowice 5, 96-020 Siedlce
Jabłka odm. JONAGOLD
Klasa I, wielkość: 75-80 mm
Kraj pochodzenia: Polska
Masa netto: 2 kg, nr partii: 2574877

I ostatnia sprawa: **WYSTAW DOKUMENTY TOWARZYSZĄCE SPRZEDAWANYM PARTIOM, NAWET JEŚLI JESTEŚ ROLNIKIEM!**

Faktury i dokumenty towarzyszące, z wyjątkiem rachunków przeznaczonych dla konsumentów, wskazują nazwę oraz państwo pochodzenia produktu oraz – w stosownych przypadkach – klasę, odmianę lub typ handlowy, o ile jest to przewidziane

w szczegółowej normie handlowej, lub informują, że produkt jest przeznaczony do przetworzenia.

Pamiętaj o przekazaniu także danych sprzedawcy (imię i nazwisko, nazwy i adresu) oraz innych danych umożliwiających prześledzenie drogi produktu „od pola do stołu”.

Opracowanie: IJHARS

ROLNICZY HANDEL DETALICZNY

Rolniczy handel detaliczny (RHD) jest formą działalności związaną z produkcją i zbywaniem żywności przez rolników, wprowadzoną do polskiego porządku prawnego 1 stycznia 2017 r.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych posiada kompetencje do sprawowania nadzoru nad jakością handlową żywności znajdującej się w Rolniczym Handlu Detalicznym.

Powiat miechowski:

25 (wet.)

29 (sanepid)

ROLNICZY HANDEL DETALICZNY

W ramach takiego handlu możliwe jest m.in. przetwórstwo i zbywanie wytworzonej żywności konsumentom finalnym, a także na rzecz zakładów prowadzących handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego, w tym sklepów, restauracji, stołówek i innych tego typu placówek.

Znakowanie żywności
wprowadzanej do obrotu
w ramach rolniczego handlu detalicznego
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

<https://www.gov.pl/web/ijhars/przewodniki>

poradnik

„Znakowanie żywności
wprowadzanej do obrotu w
ramach rolniczego handlu
detalicznego”.

Zasady produkcji i zbywania żywności

W miejscu zbywania żywności w ramach rolniczego handlu detalicznego umieszcza się w sposób czytelny i widoczny dla konsumenta:

- ➡ napis „rolniczy handel detaliczny”,
- ➡ dane obejmujące:
 - ➡ imię i nazwisko albo nazwę i siedzibę podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny,
 - ➡ adres miejsca prowadzenia produkcji tej żywności,
 - ➡ weterynaryjny numer identyfikacyjny podmiotu prowadzącego rolniczy handel detaliczny, o ile taki numer został nadany.

Miód

znakowanie miodu

Przewodniki - Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych - Portal Gov.pl

SZKOLENIA DLA ROLNIKÓW I PRZETWÓRCÓW

**DORADZTWO W ZAKRESIE STOSOWANIA NORM
JAKOŚCIOWYCH I PRZEPISÓW
EKOLOGICZNYCH**

**POMOC MERYTORYCZNA W ZAKRESIE
WYPEŁNIANIA WNIOSKÓW**

WSPARCIE W PROCESIE CERTYFIKACJI

**PROMOWANIE PRODUKTÓW LOKALNYCH I
REGIONALNYCH**

Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Krakowie

Ujastek 7, 31-752 Kraków
Telefon: 12 448 11 02

Facebook

IJHARS

Strona główna - Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych w Krakowie - Portal Gov.pl

